<u>Érettségi témakörök</u>

Középszint

ÉNEK-ZENE

Az érettségi vizsga 20 tétele A-B-C altételsorokból áll. A húsz „A”, a húsz „B” és a húsz „C” altételből a vizsgázó külön-külön húz.

A szóbeli vizsga időtartama: 15 perc

<u>Az altételek jellemzői:</u>

„A” altétel (népzene)

Egy népdal éneklése szöveggel (2 versszakkal) emlékezetből, valamint az énekelt népdal elemzése emlékezetből. Általános követelmény az énekelt anyaghoz kapcsolódó népzenei ismeretek kifejtése. (A helyes hangzóformálás - A pontos szövegejtés és ritmus - Az intonációs biztonság - A stílusnak megfelelő, kifejező előadás.) Az énekelt daltól függően a vizsgázó megemlítheti a történeti vonatkozásokat, a népszokásokhoz, jeles napokhoz való kapcsolódásokat, vagy a műzenei kötődést.

Tizenkilenc magyar népdal (eltérő stílusú és más-más tájegységről gyűjtött), és egy szabadon választott nemzetiségi vagy más népek dala. A magyar népdalokat több versszak esetén legalább kettő versszakkal kell előadni. A nemzetiségi népdal, ill. a más népek dala eredeti nyelven is előadható.

<u>Népdalok:</u>

A bolhási kertek alatt...

A bárnai kertek alatt...

A citrusfa levelestől, ágastól...

A csitári hegyek alatt...

A jó lovas katonának...

A marosi füzes alatt...

A nagy bécsi kaszárnyára...

A Vidróczki híres nyája...

Annyi bánat a szívemen...

Az én lovam Szajkó...

Az hol én elmegyek...

Béres legény...

Bújdosik az árva madár...

Bús a kis gerlice...

Csordapásztorok...

Duna parton van egy malom...

Elindultam szép hazámból...

Erdő, erdő, de magos a teteje...

Este, este, de szerelmes...

Felülről fúj az őszi szél...

Gyújtottam gyertyát...

Ha felülök...

Hajtsd ki, rózsám, az ökröket...

Hej rozmaring, rozmaring...

Istenem, Istenem áraszd meg a vizet...

Katona vagyok én...

Kádár Kata balladája /Gyulainé édesanyám...

Kit virágot rózsám adott...

Körösfői kertek alatt...

Magos kősziklának...

Megkötöm lovamat...

Megrakják a tüzet...

Most jöttem Gyuláról...

Rákóci kocsmába...

Röpülj páva, röpülj...

Sok Zsuzsánna napokat...

Szép a gyöngyvirág egy csokorba...

Szivárvány havasán...

„B” altétel (műzene)

Egy műdal vagy zeneműrészlet éneklése, az énekelt anyaghoz kötődő általános zenetörténeti, történelmi ismeretek, a társművészetekkel való kapcsolatok vázlatos kifejtése, továbbá az énekelt dallam elemzése, azaz a stílus jellegzetes vonásainak bemutatása kottakép alapján.

Hangszeres szemelvények esetében az előadás történhet énekelve (szolmizálva vagy abszolút nevekkel), illetve előadhatók a vizsgázó által választott hangszeren. Ez utóbbi esetében a hangszert (kivétel: zongora) a vizsgázó biztosítja.

Témakörök:

1. Középkor: Gregorián dallam éneklése latin szöveggel, emlékezetből.

Trubadúr- vagy trouvère-dallam előadása szöveggel,

emlékezetből.

2. Reneszánsz: Históriás ének szöveges megszólaltatása emlékezetből.

Ungaresca-dallam éneklése szolmizálva vagy abszolút névvel emlékezetből.

3. Barokk: Virágének előadása szöveggel, emlékezetből. Koráldallam éneklése magyar vagy eredeti szöveggel, emlékezetből.
4. Bécsi klasszika: J. Haydn, W. A. Mozart és L. van Beethoven egy-egy

dalának éneklése emlékezetből, (tanári) hangszerkísérettel. J. Haydn, W. A. Mozart vagy L. van Beethoven egy hangszeres zeneművében található jellegzetes, periódus terjedelmű témájának emlékezetből történő hangszeres bemutatása vagy szolmizálva, esetleg abszolút névvel történő éneklése.

5. Romantika: Egy romantikus dal éneklése emlékezetből, (tanári) zongorakísérettel. Műzenei részlet hangszeres bemutatása vagy emlékezetből történő éneklése, szolmizálva vagy abszolút névvel.
6. A 19-20. század fordulója: M. Ravel egy művének, vagy műrészletének éneklése szolmizálva vagy hangnévvel, emlékezetből.
7. 20. századi és kortárs zene: Kodály Zoltán és Bartók Béla egy-egy művéből valamint 20. századi vagy kortárs mű vagy műrészlet hagszeres bemutatása vagy éneklése emlékezetből, szöveggel, szolmizálva illetve abszolút névvel.

„C” altétel

Egy középnehéz, periódus terjedelmű, modulációt nem tartalmazó dallam lapról olvasása szolmizálva vagy hangnévvel, 2# - 2b-ig terjedő hangnemekben.
A lapról olvasás tempóját a vizsgázó határozza meg. Éneklés közben ajánlott a vizsgázó számára a mérőzés, az ütemezés. A kapott dalanyagot nem kötelező a kottában megadott abszolút hangmagasságban énekelni, kivéve a hangnévvel történő éneklés esetén. Javasolt, hogy a vizsgázó a hangi adottságainak megfelelően válassza meg a kezdőhangot. A lapról olvasásnál nem csökken a felelet értéke, ha a tanár adja meg a kezdőhangot. A feladat értékelési szempontjai közt szerepel az előadás folyamatossága, a tisztán, hibátlanul megszólaltatott dallam és a pontos ritmika.